

de conquistadors provinents d'aquest lloc el llinatge mallorquí *Verí*, de gran relleu i antiguitat a Mallorca: escriptors, teòlegs etc. *Gabriel de Verí*, corregí les ordinacions de 1441, Bartomeu de *Verí*, 1476, ambaixador a Sicília; Gaspar de *Verí* a. 1522, 5 Antoni de *Verí* S. XVII. També sense *de*, Huguet i Miquel *Verí* poetes, † 1387, 1505 (J.M. Bover *Bi. Escr. Bal.* §§ 1223-31); i en els anys 1616, feren gran rebombori a Palma les bandositats entre *Verins* i *Fusters*. Dono per segur que no era nom d'herència 10 mossàrab a Mallorca, per més que d'aquí vingui la vella possessió de Son *Verí* i Son *Verí Nou*, te. Marratxí (XL 88.20, *pron. verí* o *urí*) ja registrada en el m. Despuig, i Masc. 1718 i 1719; sinó provinent del NL benasquès.

ETIM. incerta. Tres hipòtesis cap de les quals no satisfà gaire.

1) Que del nom comú cat. *verí* 'metzina, suc *verinós*', al·ludint exageradament al gust salobre de de les aigües de la famosa deu de *la Múria* (altre agre. 20 de *Bisatúrri*) el nom del qual ve del ll. MÚRIA 'salmorra'.

2) VITRINU 'vidriós, vitri' deu ser l'ètimon de l'oc. ant. *veirin* «de verre» i *veirnier* «virrier» però la reducció de TR a R en cat. justament no es produeix 25 en cas de -TR- pretònic; passat que hi hagués vocal intermèdia (*Lleures*C 187).

3) Una combinació basca IBAI-IRI = 'vila de ribera', amb eliminació de la I- inicial (com en IBAICA > *vega*); caldria que se li afegís -NO; term^o basca diminutiva 30 (*Mitxelena, Apell.* § 61, 470; cf. *E.T.C.* I, 163). Seria en algun sentit el més suggestiu però em desenganya el fet que *Verí* no sols no és una ribera sinó ben alt i lluny de la vall. Al capdavant es podria acceptar (1) al·legant que és una ponderació exagerada d'unes 35 aigües potser en ús medical: car tampoc *La Múria* no és verament 'salmorra', cf. *E.T.C.* I, 163.

VERMENATA, *Vermenó*

Vermenata, lloc de l'alta Isàvena.

Terra claferta menjada pels verms (ll. vg. VERMEN, -INIS) (*DECat.* IX, 170-171), o sigui les tartanyes, cucs de terra. Terminació pre-catalana, amb -T conservada 45 (*E.T.C.* I, 128 j) fet del qual la isoglossa arribava encara més al Sud com ho mostra *Llevata* te. Adons i Manyanat: derivat, paral·lelament, de GLEBA 'herbei' (vall herbada).

Del derivat (*terra*) *vermenosa* (*DECat.* 171a52), 50 vindrà *Vermano* pda. de Sant Orenc.

Que deu resultar de la contracció de -*noa* amb la caiguda de la -s- que es produeix en els derivats de en -*osa* dts. extensament en la toponímia del nostre Nordoest (*Bedo(g)a* etc., veg. vol. II, 17b37-46). 55

Vermenó, V. *Vermenata*

VERN

I els seus derivats i compostos en selecció.

Del simple, tornat topònim, basti citar un cas, típic: la Font i el cortal del *Vern*, te. Molig (XXXVI, 173.15, 19, 175.8, '25x'50).

Verna fou un antic col·lectiu d'aquest nom d'arbre (format com *La Faja*, de *faig*, *Laderna* d'*aladern*), que ha restat fixat en alguns NLL. *Verna*, a la Vall d'Àssua, en el capbreu de l'a. 1645 (lín. 8). Font de *la Verna*, que l'inf. de Fogars de Tordera situa «en el canal» (o sigui al fons d'una torrentera, paratges on hi ha verns a rengleres, ix-1970); l'inf. de Malgrat diu que troba *La Verna* en escrs. denominant un paratge avui conegut per *La Verneda* (XLV, 103) potser nom idèntic a l'ant., essent poblacions veïnes. En forma augmentativa: Torrent de la *Vernassa*, afl. esq. del Ter, te. Amer (XLIV, 83ss.).

Del col·lectiu corrent *vernedà*, nombrosíssim en NLL, ens limitem a enumerar-ne casos. Barri i camí de *La Verneda*, a Bna., dins St. Martí de Provençals. Sengles *La Verneda* a Odèn, Caçà d. I. S., St. Celoni, Valls etc. A l'Alt Pallars hi ha el llogaret *Saverneda*, agre. al municipi de *Soriguera*, damunt i a l'Est de *Sort*, amb aglutinació de l'article arcaic SA, però a *Malmercat*, (que és un llogaret immediat al S. de Soriguera) m'anomenaren *La Verneda* (XXXVII, 32.4), referint-se probt. al mateix lloc. Freqüent també en plural: a. 1168: «manso de *Vernedes*» al Vallespir, prop de Costoja (*RLR* III, 289). *Les Vernedes* [1395], te. Montboló, i 1011: «Alode de *Vernedas*» (Ponsich, *Top.* 83). *Barnèra*, pda. de St. Boi de Lluçanès, amb el sufix canviat en -*era* (XLVI), fet molt estès en els parlars occidentals: *rourera*, *xopera*, etc.

Amplificacions d'aquest derivat. *Vernadals* en el 40 Capbr. de la Vall d'Àssua, a. 1645 (lín. 5). Lo Camp del *Vernatar*, prop de Vilallonga de Ter, en doc. de 1613 (quaderns de Mn. Pasqual, p^o 22v^o).

Lo Vernedot, pda. petita, te. La Bastida (de Sort) 45 (XXXVI, 168.21).

Coll de *Vernadell*: pas des de *Beget* a la vall de *Prats de Molló*, més enllà del Coll de *Malrem*, entre aquest i el *Montfalgars*: *barnadèl*, és part damunt de *Les Ferreres*, masia, 1k5 al N. de *Rocabruna* (oït a *Beget*, 1991). Té, en efecte, tot l'aire d'un dim. de *Vernet* / *Verneda*, però les mencions antigues ens mostren que només ha arribat a ser secundàriament, com alteració evolutiva d'*Avellandell*, dim. d'*Avellanet*, col·le. d'*avellà*, -*ana*, -*anar*, amb dissim. progressiva -f- > t- / r- f- → (a)ver(a)medell. 55

DOC.:aa. 936, 946, 987: *Avellamedello* / -*venalled*-